

Slavenski dom

Str. 278

U Ljubljani, torek 7. decembra 1937

Leto II.

Med ogromnimi svečanostmi so se včeraj v Rimu začeli

Razgovori dr. Stojadinovića z Mussolinijem

Rim, 7. dec. Vsi italijanski listi prinašajo navdušene članke o dr. Stojadinovičevem obisku v Rimu ter po cele strani popisov prihoda in sprejema na rimski postaji. Pozdravi italijanskih listov so napisani kar najpristnejše, kar kaže veselje nad obiskom jugoslovanskega gosta. Listi prinašajo poleg člankov tudi mnogo fotografij s potovanja dr. Stojadinovića po Italiji in o slavnostnem sprejemu v Rimu. Vsa prestolnica je pod globokim vtisom veličastnega sprejema predsednika jugoslovanske vlade. Obisk dr. Stojadinovića in podrobnosti rimskega sprejema so glavni in takorekoč edini predmet komentarjev in razgovorov v vseh rimskih krogih.

Dr. Stojadinovič je včeraj dopoldne s spremstvom obiskal Panteon, kjer se je poklonil pred grobovi italijanskih kraljev in položil venec. Od tu se je odpeljal na Beneški trg, kjer je položil venec tudi na grob italijanskega neznanega vojaka, na Kapitolu pa se je poklonil grobovom padlih borcev iz fašistovske revolucije. Vseposod so dr. Stojadinovič izkazali vojaške časti med igranjem naše, italijanske in fašistovske himne. Velike množice ljudstva so kljub delovniku pozdravljale predsednika jugoslovanske vlade na vsej poti.

Sestanek z Mussolinijem

Predsednik dr. Stojadinovič je nato obiskal italijanske zunanje ministrstvo, nakar sta se z grofom Ciano odpravila spel v beneško palačo, kjer so Mussolinijevi delovni prostori. Razgovori med predsednikom naše vlade in med Mussolinijem so se začeli ob 11 v navzočnosti italijanskega zunanjega ministra Ciana in so trajali 50 minut. Dr. Stojadinovič in grof Ciano sta prišla iz Mussolinijeve delovne sobe zelo zadovoljna, toda nista hotela dati nobene izjave.

Vsi slovenski politični kaznjenci izpušteni

Ko sta se sestala predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinovič in Mussolini, so bile prve besede, ki jih je rekel Mussolini predsedniku jugoslovanske vlade, da je odredil, da se izpuste na svobodo vsi politični jezniki iz Primorja, ki so doslej še bili v kazni.

Po vestih italijanskih listov bo jutri obiskal predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinovič tudi Vatikan.

Na današnjem obisku razstave, ki je sedaj v Rimu ob priliki 2000 letnice rojstva cesarja Avgusta, si je predsednik vlade dr. Milan Stojadinovič s posebnim zanimanjem ogledal zgodovinske spomenike, ki so se ohranili na ozemlju, ki sedaj pripada Jugoslaviji in katerih je nad 300 na razstavi, seveda v kopijah, in sicer jih je največ iz okolice Celja in Pluja.

Na kosilu pri italijanskem kralju in cesarju

Rim, 7. decembra. Malo pred poldne je predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič odšel v kraljevo palačo. Pred vodom je stal v vrsti oddelek švicarske garde z zastavo in godbo. Dr. Stojadinovič je sprejel pri vodu na dvor šef ceremonijala. Takoj nato se je pripeljal ga. Stojadinovičeva v spremstvu pomočnika šefa ceremonijala. Nato je šef ceremonijala grof Santelli peljal predsednika jugoslovanske vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinoviča h kralju in cesarju, go. Stojadinovičeva pa h kraljici in cesarici. Predsednik vlade dr. Stojadinovič je predstavljal kralju in cesarju svoje spremstvo. Po avdienci je bilo kosilo na dvoru, ki so se ga udeležili kralj in cesar, kraljica in cesarica, princesa Marija Savojska, predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič s svojo gospo, Mussolini, zunanji minister Ciano, državni podtajnik pri predsedniku vlade Medici de Vascello, državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Bastini, jugoslovanski poslanik pri Kviralu z osebjem poslaništva,

vojaški odposlanci, italijanski belgradski poslanec Indelli in člani civilnega in vojaškega doma kralja in cesarja, dvorne dame kraljice in cesarice in višje uradništvo italijanskega zunanj. ministrstva.

Po kosilu, okrog 3. ure sta se gospa in g. dr. Stojadinovič odpeljala v vilo Madama, na kateri se od včeraj vije jugoslovanska zastava, ki jo je mogoče videti z Mussolinijevega foruma čez Tiber.

Mussolini nazdravlja bodočnosti Jugoslavije

Rim, 7. decembra. AA. Sinoči je predsednik italijanske vlade priredil slavnostno večerjo na čast predsedniku ministrskega sveta in zunanjemu ministru dr. Stojadinoviču. Večerja je bila v starodavni Beneški palači.

Beneška palača ima bogato zgodovino. V njej so se odigrali največji dogodki v novejši politični zgodovini Italije. Beneška palača sega v dobo okoli leta 1490. Beneška palača spada med najmonumentalnejše evropske zgradbe 15. stoletja. Ščasnoma je prišla v roke takratne beneške republike in so v njej dolgo bivali beneški poslaniki v Rimu. Ko je general Bonaparte leta 1797 z eno samo potezo peresa napravil konec beneški republiki, je Beneška palača postala sedež avstrijskega poslaništva in je to ostala do leta 1915, ko je postala last italijanske države.

Mussolini je iz te palače naredil svoj sedež. V tem blestnem zgodovinskem okviru je potekala slavnostna večerja, ki jo je priredil predsednik italijanske vlade na čast predsedniku jugoslovanske vlade in zunanjemu ministru dr. Stojadinoviču. Sredi večerje je Mussolini nazdravil svojemu visokemu gostu s temi toplimi besedami:

Ekscelenca!

Izredno vesel sem, da vam morem izreči v Rimu najpristnejšo svojo dobrodošlico in dobrodošlico italijanskega naroda.

Skoraj osem mesecev je že, odkar ste pozdravili v svoji lepi prestolnici sklenitev jugoslovansko-italijanske pakta. Pri tej priložnosti ste izrekli prepričanje, da bodo, kar obstoje že vsi potrebni pogoji za prijateljstvo med obema državama, da bodo ti pogoji služili bodajo razvoju našega razmerja. Od tistega časa se je na obeh straneh mogla že nekajkrat ugotoviti trdna volja, da pojdemo lojalno po tej poti prijateljstva jasno in odkrito, ker izvirata prijateljstvo že iz zemljepisnega položaja naših držav in ker imamo mnogo skupnih interesov. To prijateljstvo ne more in ne sme pri nikomur zbuditi niti senca suma, ker je preželo z vzvišenim ciljem miru.

V okviru tega prijateljstva se mora vsak splošni in posebni problem proučiti v duhu kar najpristnejšega sodelovanja med našima sosednjima državama, ki sta preželi z najlepšim spoštovanjem vzajemnih pravic in spoštovanja do pravic drugih.

Gospod predsednik! Krepko moram naglasiti, da pomeni italijansko-jugoslovanski pakt enega izmed najtrdnjših neposrednih prispevkov za uspešno konsolidacijo miru v današnji dobi Evrope.

S temi čustvi pozdravljam v vaši ekscelenci vernega in krepkega izvršitelja volje velikega kralja, vileza in zedinitelja jugoslovanske domovine in državnika, ki izpolnjuje delo Nikole Pašića, ki je postavil temelje velike bodočnosti prijateljske jugoslovanske države.

Pred vilo stražijo italijanski mornarji. Njihova četa je razvrščena pod veliko teraso. Straža bo izkazala popoldne predsedniku jugoslovanske vlade vojaške časti, ki so se bo napotil v Rim. Pred vodom v vilo so tudi italijanski orožniki v živopisnih krogih.

Od 3. do 5. ure popoldne je predsednik jugoslovanske vlade sprejel mnoge tuje diplomate in druge osebnosti, ki so prišli v vilo, da ga pozdravijo.

Dignem čašo na čast Nj. Vel. kralju Petru II., v slavo Nj. kr. Vis. knezu namestniku in visokemu namestniku, želeč napredek jugoslovanskemu narodu, in pijem za osebno srečo vaše ekscelence in vaše ljubke soproge.

Zdravica dr. Stojadinovića

Na to prisrčno zdravico je predsednik jugoslovanske vlade dr. Stojadinovič odgovoril s temile besedami:

Ekscelenca!

Čast mi je zahvaliti se vam za prisrčne besede, ki jih je vaša ekscelenca izrekla preko mene moji domovini in mojemu narodu.

Prav tako smatram za svojo prijeto dolžnost, da se vaši ekscelenci kar najtopleje zahvalim za sijajni sprejem, ki ste me z njim počastili in ki vidim v njem nov dokaz prijateljskih zvez med našima dvema sosednjima narodoma.

Danes ni prvič, da odgovoren državnik naših držav skuša z neposrednim stikom ustvariti in zaječiti potrebne pogoje za plodonosno medsebojno sodelovanje. S pieteto in veseljem ugotavljam, da je sedanjí sestanek popolnoma v skladu s politiko, kalere temelje je postavila vaša ekscelenca skupaj z našim neumrljivim premierjem Nikolom Pašićem v tem velikem in večnem mestu Rimu.

Moj sedanjí obisk v prestolnici Italije mi je dal priložnost občudovati veliki napredek vaše države v vseh smereh pod modro in genialno upravo vaše ekscelence. Obenem mi ta obisk daje priložnost obnoviti prijete spomine na srečani dan, ko sem imel čast podpisati z njegovo ekscelenco, svojim dragim prijateljem grofom Ciano, zunanjim ministrom kraljevine Italije, sporazum med našima državama. Pri podpisu sporazuma v marcu smo mogli z zadovoljstvom ugotoviti, da obstoje za prijateljstvo med obema državama vsi naravni pogoji za iskreno, trajno in prijateljsko sodelovanje. To sodelovanje predstavlja, kakor ste tudi vi izvolili malo prej reči, dejanski prispevek za utrditev miru v Evropi.

To, kar so zahtevali naravni položaj naših držav, dobra volja naših narodov in pravilno pojmovanje obojih koristi, se je ustvarilo samo v korist obeh naših držav in v veselje vseh iskrenih prijateljev miru na zemlji.

Ko vam danes vračam obisk, s katerim nas je počastil zunanji minister kraljevine Italije, doživljam tudi to veliko zadovoljstvo, da sem mogel stopiti v osebni stik z vašo ekscelenco in pri tej priložnosti ponovno ugotoviti vso vrednost in koristnost politike, temelječe na našem paktu iz meseca marca l. l.

S temi čustvi dignem čašo na čast in slavo vladavini Nj. Vel. kralja in cesarja Viktorja Emanuela III., za napredek italijanskega naroda in za osebno srečo in zdravje vaše ekscelence.

Po obisku francoskega zunanjega ministra v Varšavi:

Razmerje med Poljsko in Francijo nespremenjeno

Varšava, 7. dec. Kljub uradnim zanikanjem je vendar prišlo v javnost, da sta se francoski zunanji minister Delbos in poljski zunanji minister Beck razgovarjala tudi o poljski zahtevi glede kolonij. Poljska kolonije potrebuje, ker nima kam poslati odvisnega prebivalstva. Beck je Delbosu tudi razložil, zakaj mora Poljska živeti v dobrih odnosih z Nemčijo in se ne more priključiti nobeni skupini držav, ki so vezane na Sovjetsko Rusijo. Zdi se torej, da niso ob francoskem obisku v Varšavi sklenili nič novega in nič presenetljivega, pač pa je verjetno, da je pri tej priliki prišlo do sporazuma o novih posojilih, ki jih bo Francija dala poljski industriji za elektrifikacijo.

Uradno poročilo, ki eo ga sinoči izdali o tem obisku, pravi, da so razgovori potekali v duhu sodelovanja in da so med njimi pretresli vsa vprašanja, ki se tičejo poljsko francoskih odnosov. Zveza med obema državama izvira iz leta 1921 in tvori bistveno sestavino njune politike. Poljska in Francija bosta ostali še nadalje v tej zvezi in bosta

sodelovali za mir, kakor jima to narekujejo njune koristi.

Francoski zunanji minister je ob odhodu govoril po radiu poljskemu narodu:

»V trenutku, ko zapuščam Varšavo, hočem podčrtati globok vtis, ki ga je name napravilo bivanje na Poljskem. Zelo me je ganil sprejem, ki mi je bil povsod prirejen. Posebno pa sem zadovoljen z osebim stikom, ki sem ga imel s poljskimi državniki, kakor tudi s sprejemom, ki mi ga je priredilo ljudstvo. Povsod sem ugotovil željo za prijateljsko razumevanje in ljubezen do Francije. Vse to odgovarja istim čustvom francoske vlade in francoskega naroda. Čudim se trdom Poljske na vseh poljih, ki so tako uspešni in ki so iz poljskega naroda napravili velik in moderen narod. Naši dve državi bosta nadaljevali v duhu prisrčnega prijateljstva in v duhu francosko poljske zveze s tem delom na vseh poljih. Vsem Poljakom, ki me poslušajo, pa pošiljam iskrene pozdrave Francije.

Japonska vojska je že pred Nankingom

Nanking, 7. dec. o. Iz Nankinga poročajo, da so japonske predstraže včeraj zavzele Kaočimen. Japonska artilerija bombardira Nanking in predmestje Pukav, ki je sedaj v ognju. Japonska poročila pravijo, da do sedaj Japonci niso nikjer našli na resnejši odpor kitajskih čet. V Nankingu se vrše zadnje priprave. Kitajci bodo poskušali odbiti japonski napad. Včeraj je imel general Čangkašjek daljše posvetovanje v zgradbi vojnega ministrstva, kjer je svojim podrejenim izdal zadnja navodila za obrambo mesta.

Sanghaj, 7. dec. o. 12 oboroženih članov japonske konzularne policije je včeraj izvedlo privrat preiskavo v »Great Eastern Hotel« v mednarodni koncesiji in aretiralo štiri Kitajce, katere so odvedli v Hongkew. Ker pa niso našli nobenega pravega vzroka, so jih kmalu izpustili. To je bil prvi japonski korak v mednarodni koncesiji, da so japonske oblasti vršile preiskavo na svojo lastno roko.

Sanghaj, 7. dec. AA. Havas: Med dosedanjimi pogajanjmi z nemškimi veleposlanikom Trautman-

Vesti 7. decembra

Na Dunaju so slovesno obhajali petletnico, odkar je postal nadškof Innitzer kardinal.

Hude poplave so opustošile vse ravninske predele v Albaniji.

Arabski revolucionarji so izdali proglas, v katerem pozivajo prebivalstvo v Sveti deželi, naj se dvigne v obrambo svoje zemlje, ki jo hočejo Angleži razdeliti in dati v oblast Judom.

Francoski bivši bojovniki so poslali vladi oster ugovor zaradi surovega ravnanja, ki si ga je dovolila policija do nekaterih njihovih članov. aretiranih v znani kapucarski zaroti. Ugovor je podpisalo okrog 20 generalov, več admiralov in višjih častnikov. Policija je bivše bojovnike v preiskovalnem zaporu mučila, pretepala in skušala z gladom prisiliti, da bi izpovedali tako, kakor si želi vlada.

Italijanski minister za ljudsko kulturo Alfieri je priredil včeraj kosilo na čast jugoslovanskim časnikarjem, ki spremljajo dr. Stojadinoviča.

Nemški škofje so izdali novo pastirsko pismo o protikotoliški propagandi, ki jo podpira hitlerjanstvo. Škofje pravijo v bistvu, da je Cerkev izgubila zadnje čase vse pravice, ki jih je imela po konkordatu, čeprav so katoličani prav tako dobri Nemci, kakor kdo drugi.

Slinavka in parkljevka v severni Franciji je zajela 367 občin, v katerih je obolelo okrog 44.000 glav goveje živine.

554 km na uro je doseglo italijansko vojaško letalo, ki ga je vodil pilot Furio Niclot. S to strašno brzino je potekel prejšnji svetovni rekord, ki je bil za 37 km na uro manjši.

Novo oporišče za sovjetsko vojno mornarico bo zgradila moskovska vlada v kraju Polarnoje ob Severnem ledenem morju. Tja bodo prenesli sedež vojne mornarice, ki je sedaj v Kronštadu ob Baltskem morju, v katero stražijo vohod Nemci. Pri pristaniških delih v strašnem mrazu je zaposlenih 100.000 političnih kaznjencev.

Egiptovska vlada bo ugovarjala v Rimu zaradi izvolitve novega koptskega patriarha v Abe-sinji, češ da je ta izvolitev politično dejanje, naperjeno proti Egiptu. Abesinska koptska cerkev je namreč prej spadala pod oblast egiptovskega patriarha.

Gospodarski zbor Zveze narodov je imel včeraj sejo glede razdelitve surovin. Na seji so izvolili posebno komisijo, ki bo poslala vsem državam, ki jih surovine zanimajo, vprašanja o tem, koliko jih imajo doma in koliko jih za svoje gospodarsko življenje potrebujejo.

Izvoz negorljivega plina helija, s katerim polnijo zrakoplove, je dovolila vlada Združenih držav v Nemčijo, ki potrebuje 9 milijonov m³ tega plina za polnjenje novega zepelina. Dovoliti izvoza so nasprotovali ameriški vojaški krogi, češ da bo Nemčija ta plin uporabljala za vojaške zrakoplove.

Kitajsko prebivalstvo v Singapuru je sklenilo bojkotirati vse nemško blago, češ da Nemčija nastopa zadnje čase proti kitajskim težnjam. V Nemčiji je zaradi tega precej razburjenja, saj je v Singapuru in na Malajski polotok šlo v zadnjem času veliko nemških izdelkov.

Za novega člana Francoske akademije so izvolili škofa Grente, ki je živel v Franciji kot pisatelj, ki piše najboljše francosčino. Škof Grente je znan Jugoslaviji in Balkanu od tedaj, ko je takoj po vojni spremljal prejšnjega pariskega kardinala Dubois na njegovi poti po teh državah.

Skupina madžarskih fašistov je priredila včeraj demonstracijo pred sedežem odbora za mednarodni evharistični kongres, kjer so imeli pravkar širšo sejo katoliških organizacij.

V Moskvi so prijeli ženo bivšega sovjetskega poslanika v Varšavi, češ da je možu pomagala vzdrževati zveze s sovražniki boljševizma. Poslanika in njo bodo postavili pred izredno sodišče, ki ju bo najbrž obsodilo na smrt.

Za obrambo švedske vojne mornarice pred zračnimi napadi bo vojno ministrstvo dalo izkopati več kilometrov dolg podzemeljski rov v skalnati obali pri Stockholmu. Dno rova bo tako globoko pod morsko gladino, da bodo ladje ob napadu lahko z odprtega morja zavozile v rov in jim ne bo moči do živga.

Portugalska vlada je za svojega zastopnika pri španski nacionalistični vladi menovala dr. Pedra Teutonia, sedanega trgovskega ministra.

Sestanek zunanjih ministrov Italije, Madžarske in Avstrije bo 10. in 11. januarja 1938 v Budimpešti.

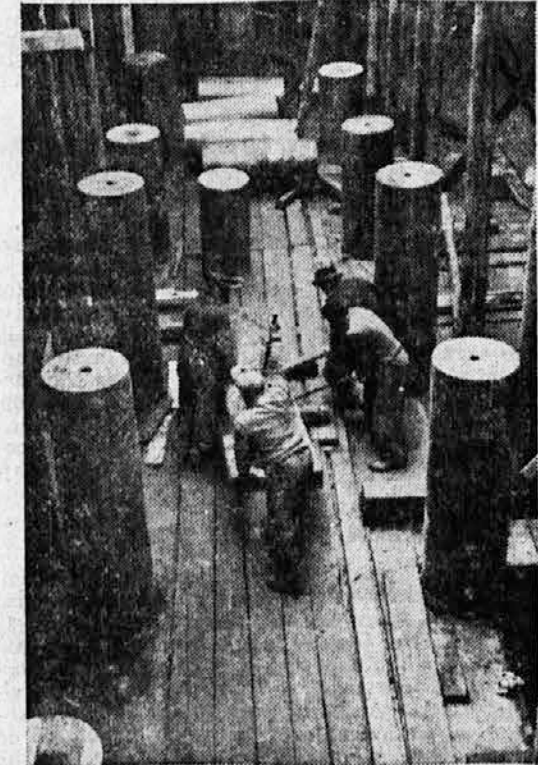
Voditelj angleškega delavstva Lansbury bo obiskal države v srednji Evropi, da bi povabil poglavarje teh držav na svetovno mirovno konferenco, ki jo namerava sklicati.

Izgon angleškega častnikarja

Belgrad, 7. dec. Zaradi odloka, s katerim je notranje ministrstvo prepovedalo nadaljnje bivanje v Jugoslaviji Huberta Harrisona, dopisniku agencije Reuter in dopisniku raznih angleških listov, je posredovala zveza inozemskih častnikarjev v Belgradu pri notranjem ministru, da bi prekladal izgon Harrisona. Notranji minister dr. Korošec pa je odgovoril, da ne more prekladati odloka o prepovedi bivanja, ker je bil izdan zaradi poročil, ki jih je Harrison pošiljal v inozemstvo v zadnjem času kljub ponovnim opozorilom od naše vlade. Harrison bo moral odpotovati iz Belgrada nocoj, do čim njegova rodbina lahko še ostane.

nom je maršal Čankajšek odbil vse dosedanje njegove predloge, vendar pa ni odbil dosednje nadaljnji pogajanj za mir.

Japonci so prišli že na 25 km oddaljenosti od Nankinga. Prebivalci v trumah beže iz mesta, kitajske čete pa se v neredu umikajo pred prodirajočimi Japonci. Del kitajskih čet še hitro utrjuje mesto. Kitajci menijo, da bodo Japonci napadli mesto s treh strani.

Del stebrišča v veliki veži pred glavno bralnico vseučiliške knjižnice (Gl. poročilo na 2. strani).

Vseučiliška knjižnica dograjena

Ljubljana, 7. decembra.

Vseučiliška knjižnica je v letosnjem letu zrasla do strehe, čeprav je le malokdo to pričakoval. Težko in zamudno oblaganje zunanjih zidov je zahtevalo mnogo truda in velike pazljivosti. Vsak kamen je bilo treba vložiti v opetni ali kameniti zid izredno natančno, tako da so ga morali zidarji najprej lepo uravnati in šele potem zaliti s cementno malto. Včasih pa so morali tik pred zidavo kamen še posebej obdelati in popraviti zato, da se je ujemal v dano odprtino.

Sedaj grade že zaključni venec, ki bo s svojo lepo in razgibano zunanostjo posrečeno zaključeval močnejše zidove palače. Tudi betonska streha je že zabetonirana in so glavna zidarska dela že opravljena. Gradbeno podjetje stavbenika Matka Curka, ki je prevzelo zidavo palače, bo sicer tudi še prihodnje pomlad imelo polno podrobnega dela,

vendar tega na zunaj ne bo več opaziti.

Zadnje tedne postavlja kamnoseško podjetje Toman iz Ljubljane velikanske stebre v velikem stopnišču, ki bo vodilo do glavne čitalnice. Mogočni stebri iz podpeškega kamna bodo krasili stopnišče in veliko vežo v prvem nadstropju, kjer je vhod v glavno čitalnico. Vsi stebri so lepo obrušeni in izredno pisani. Sestavljeni so iz več kosov, ki jih posamič dvigajo z velikimi škripci v prvo nadstropje. V veži pred glavno čitalnico bodo stali stebri v štirih vrstah. Čeprav je to dvigavanje in postavljanje stebrov zelo zamudno, gre vendar delo lepo izpod rok in je že sedaj videti, kakšna bo notranjost veže, ki bo v vsej knjižnici najbolj bogato okrašena. Slika nam kaže pogled na dve vrsti stebrov, ki jih postavljajo. Na desno od njih se dviga stopnišče, ki ga sicer ni videti, na drugi strani stopnišča pa stojita zopet dve taki vrsti stebrov.

KINO
UNION

PREMIERA filma iz časa FRIDRIHA VELIKEGA

Ples na dvoru

(Das schöne Fräulein Schragg) — V glavni vlogi HANSI KNOTECK

Josip Zadnikar - častni občan kamniški

Kamnik, 7. decembra.

V smislu sklepa zadnje seje je bil izvoljen g. Josip Nikolaj Sadnikar, veterinarski nadzornik v p., za častnega občana našega mesta Kamnika.

Zasluznemu in odličnemu možu sta izročila diplomu v imenu občine gg. župan Stergar Anton in podžupan Albrecht Karel. Pri dogodku so bili navzoči gg. minister dr. Miha Krek, okr. načelnik dr. Maruš, predsednik županske zveze Novak Nand, okr. veterinar dr. Kordaš, doktor žvokelj, akad. slikar Stane Cuderman in Stele Janko.

Diploma je bila vzornemu in odličnemu možu izročena na poseben časten način za vse zasluge, ki si jih je pridobil za mesto Kamnik. Omeniti moramo samo del njegove ustvaritve, t. j. njegov muzej, katerega so si ogledali že najvišji predstavniki naše države in je znan tudi izven meja naše države.

Častno diplomu je izdelal naš domači umetnik g. Stane Cuderman. Nameščena je v pozlačen puščici v obliki stolpca, ki predstavlja občen kamniški grb. Tudi to delo, ki je v resnici posebna umetnina, je izdelal g. Cuderman. Diplomna vsebuje dve krasni kitici, kateri je posvetil g. Sadnikarju naš največji pesnik Oton Župančič:

Mlad si dela očeta gledal,
zakamnil se v starine naših dedov:
kar so ustvarila kladiva in dleta,
kar je igla v rokah babice, dekleta,
tu skrbno spravljen, tam razmetano,
vse žive dni zasledovane vdano.

Čas te lepote bil bi nam raztresel,
ti si jih zbral, v zavetje varno znesel,
po naših skrinjah bil bi tujec zadel,
ti si mu jih zaprl, ključ nam podaril, —
Tvoj dom zlat hram za kamniško je mesto,
sprejmi zahvalo za ljubezen vneta.

čudna so pota koles

Ljubljana, 7. dec.

Tatvine koles so pri velikem številu koles, ki so v Sloveniji, nekaj vsakdanjega. Razni primeri so tudi jasno pokazali, da nekateri to tatvino opravljajo kar obrtoma. Zato je le težko najti ukradena kolesa, zlasti se zato, ker marsikdaj romajo v tuje kraje. Prav nazoren zgled za to je primer, s katerim je imela zadnje dni opravka ljubljanska policija. Tehnik Verbaš Marjan je pustil v noči od zadnjega novembra na 1. decembra svoje kolo na dvorišču hiše na Gosposvetski cesti št. 10. Ko je prišel drugi dan po kolo, ga ni bilo več. Tatvino je takoj prijavil policiji. V nadaljnji preiskavi je policija ugotovila, da je bilo dvorišče čez noč zaklenjeno in je hišnica, ki je dvorišče zvečer zaklepala, kolo še videla. Bilo je torej verjetno, da je vzel kolo nekdo, ki je imel kakorkoli dostop na dvorišče tudi čez noč. Okradeni tehnik je tudi sam poizvedoval pri hišniku in tako je zvedel, da je hišnik sedaj, ko je popravil streho, zapazil na podstrežju spravljeno kolo. Kolo je imelo številko 115 422 in ni bilo ukradeni Verbašu. Ta je pa to vendar prijavil policiji. Policija je ugotovila, da je bilo na podstrežju spravljeno kolo ukradeni pred dvema mesecema kovaškemu pomočniku Škedelju Radotu. Ko je prišel uradni policije po kolo, ga ni bilo več tam, pač pa je našel še sedež in svetilko. Gostiličar, stanujoč v isti hiši, pa je povedal, da je kolo kupil od neznanca za 300 din in da je sedaj poslal v Split. Policija je seveda izdala nalog, naj se v Splitu kolo zakleni in pošlje nazaj. Kljub temu, da okradeni Verbaš ni prišel do kolesa, pa je ob tej tatvini prišlo na dan, kako daleč romajo ukradena kolesa. Če ga ni mogoče že prej preprečiti, ga potem pač nihče ne dobi več nazaj.

Vremensko poročilo

po stanju danes zjutraj:

Rateče-Planica, —7, barometer se dviga, mirno, 60 cm pršica.
Planica-Tamar, —9, 120 cm pršica.
Kranjska gora, barometer se dviga, mirno, 50 cm pršica.
Vršič, 100 cm pršica.
Bistrica-Boh. jezero, —2, oblačno, 35 cm suhega snega na stari podlagi.
Dom na Komni, —3, sneži, 30 cm suhega snega na 160 cm podlage.
Zelenica, —1, sneži, 40 cm suhega snega na 100 cm podlage.
Ljubelj, 100 cm suhega snega, cesta urejena za sankanje.
Kofce, sneži, 40 cm suhega snega na 90 cm podlage.
Krvavec, —1, sneži, 30 cm suhega snega na 70 cm podlage.
Velika planina, —1, sneži, 20 cm suhega snega na 70 cm podlage.
Moziška koča, —4, oblačno, mirno, 40 cm pršica na 40 cm podlage.
Gustanj, —2, oblačno, mirno, sneži, 25 cm suhega snega.

Zanimiv literarni večer

Ljubljana, 7. decembra

V sredo, 8. decembra ob 8 zvečer bo v Delavski zbornici literarni večer, na katerem bo g. Vaelav Deržavac bral Kresalov članek, naslovljen »O bontonu upraviteljev slovenske kulture«, v katerem pisatelj skuša prodreti v zakulisno politiko slovenskih kulturnih ustanov ter njihovih članov — namesto, da bi podpirali izvirno domače prizadevanje — celo pomagajo dušiti vsako dobro voljo. Članek utesne razkriti zanimiv pogled v današnje književne razmere. Glavno vsebino večera pa bo recitacija odlomkov iz njegovega izvirnega romana »Student Stefan«, ki ga bo bral Silvo Mehora.

Na tem večeru bo načeto poročanje o tem, kako ravna v izvirno slovensko književnost tisti, ki bi bili po svojem položaju najbolj dolžni, da jo podpirajo, pa uganjajo povečini le — protekcionizem.

Nesreča ne počiva

Vesela Miklavževa nedelja je pobodla štiri-desetletnega posestnika Cukjati Franca iz Prhovca v občini Zagorje. Ko je odhajal iz gostilne, ga je nekdo, ki ga je vino preveč razgrelo, napadel z debelim kolom. Napadeni posestnik je bil dovolj duhaprisoten, da se je okretno umaknil točkemu kolu, ki je meril na njegovo glavo. Močni udarec je šel mimo glave in le oplazil desno ramo, ki pa udarca ni prenesla brez poškodb. S hudimi podplutbami in velikimi bolečinami se je Cukjati zatekel včeraj v ljubljansko bolnišnico, kjer so ugotovili, če se ni rami zgodilo kaj hujšega.

Zaradi varnosti prometa ni dovoljeno, da se vozita po dva na enem kolesu. Kako je ta ukrep upravljen, je spoznala delavka Jeromen Ana, iz Male vasi pri Ježici. Peljala je petletnega sinčka Viktorja na kolesu v mesto. Deloma zaradi slabe ceste, deloma zato, ker jo je sin oviral v vožnji, je padla. Pri padcu si je Viktor ranil desno koleno, tako da več ni mogel stopiti na nogo. Spravili so ga v bolnišnico in mu uravnali zlomljeno nogo.

Prevelika korajžja pri telovadbi se zlasti pri doraščajoči mladini rada masčuje. Tako je 12-letni dijak Tratinč Stanko iz Novih Jarš pri Ljubljani pri telovadbi padel tako nerodno, da si je zlomil levo roko. Tudi njega so sprejeli v bolnišnico.

49letni sluga Poje Ivan iz Ljubljane pa je včeraj v duševni zmedenosti pil lizol. Pred strašno smrtjo so ga obvarovali v bolnišnici, kjer so mu hitro izpraznili in opral izelodec.

Promet na naših cestah

Ljubljana, 7. decembra.

Komaj teden dni je od tega, odkar je bila odprta za promet moderna betonirana cesta od St. Vida do Jeprce, in že se pojavljajo pritožbe, ki dokazujejo, da nismo niti zreli za tako lepo in gladko cesto. Vsi, ki se bodo posluževali ceste, naj se zavedajo, da je ta naša najlepša cesta navadna državna cesta, katera ima le te ugodnosti, da omogoča prijetnejšo in hitrejšo vožnjo. Za nikogar pa ne sme biti ta cesta dirkalnišče! Kljub temu, da je cesta v vsej svoji širini enako dobra, se še ponavljajo primeri, da vozijo vozniki in kolesarji po sredi ceste. Če je to razumljivo na drugih slabih cestah, je to na tej cesti neodpustljiv prestop, ki se bo vedno strogo kaznoval. Naj se zaveda vsak, ki vozi po sredi ceste, da s tako nevarno vožnjo ne spravlja v nevarnost le samega sebe, ampak tudi druge, ki bi se morda zaradi njegove nepravilnosti ponesrečili. Prometna oblast bo vedno bolj strogo nastopala proti vsem tistim, ki se ne bodo hoteli držati reda in tudi kazni ne bodo majhne. Kolesarji naj zaradi svoje lastne varnosti pazijo, da bodo vozili pri kraju ceste, pešci pa naj vedno pogledajo okrog sebe, preden gredo čez cesto. Ko je cesta mokra, hitra vozila ne morejo vedno tako hitro zavreti, da bi preprečila nesrečo, če kdo po svoji lastni nepravilnosti skoči na sredo ceste. Naj se zaveda torej vsak, da cesta ni samo za njega, ampak za vse.

V ponedeljek koncert APZ

V ponedeljek, 13. decembra bo velik praznik slovenske umetne in narodne pesmi ter glasbeni dogodek prve vrste, saj nastopi spet sloviti Akademski zbor. Program in namen koncerta je: podati prežet v razvoj slovenske narodne in umetne pesmi od prvih početkov do danes. S tem koncertom bo APZ proslavil svojo delavno desetletnico. Naši pevalci akademiki in njihov vrli dirigent, France Marolt so v 10 letih vestnega in požrtvovalnega dela storili svoje. Prepričani smo, da se bo tudi letos odzvalo občinstvo vabilu Akademskega pevskega zbora in napolnilo Unionsko dvorano in s tem dalo idealnim delavcem svoje priznanje. Predprodaja vstopnic je vsak dan od 8 do 19 na univerzi v vratarjevi loži.

Belgrad, 7. decembra. m. Včeraj je v Belgradu minister za gozdove in rudnike začel anketo o dopolnitvi in spremembi pravil Bratovskih skladnic za zavarovanje delavcev in uslužbencev pri rudarskih podjetjih v Jugoslaviji. Na včerajšnjem zasledanju je podal daljše poročilo tudi minister Bogoljub Kužundžić in poudaril potrebo, da se v splošno zadovoljstvo rudarskih delavcev morajo spreminjati nekatere točke pravil Bratovske skladnice.

Prepir pri Ljotičevih

Belgrad, 7. dec. m. V jugoslovanskem pokretu Zbor, ki ga vodi znani smederevski odvetnik Dimitrij Ljotič, je te dni prišlo do večjega razkola, ki je istočasno rodil močna notranja trenja v vodstvu samega. V vodstvu se je namreč že dalj časa opazilo, da so nekateri člani nezadovoljni s političnim delovanjem Dimitrija Ljotiča. Kakor znano, je tudi Ljotič poleg drugih v umazani protikongratski gonji igral močno vidno vlogo. Pred časom se je tudi politično prelevil ter se je izjavil za francosko orijentacijo. Proti takšni njegovi politiki so se predvsem dvignili glavni tajnik »Zbor« Jovič, bivši ravnatelj agencije Avale in šef tiskovnega oddelka »Zbor« Perić Grgorec ter šef propagandnega oddelka dr. Danilo Gregorič. Vsi trije spadajo med ustanovitelje »Zbor«. Omenjeni člani vodstva so Ljotiču odkrito izjavili, da smatrajo njegovo politično delovanje za destruktivno. Ljotič se je hotel takoj za vsako ceno iznebiti kritikov v strankinem vodstvu ter najprej vsem zvel položaj v vodstvu svojega gibanja in jih spravi tudi pred vrhovno strankino sodišče. Ker pa imajo Jovič, Perić in Gregorič precej svojih somišljenikov, ki prav tako ne odobravajo političnega udejstvovanja Dimitrija Ljotiča in njegovega preusmerjenja, se je Ljotič zbal in jih postavil pred nek posvetovalni odbor, ki je imel strogo nalogo, da mora vsi trojico izključiti. Seja tega odbora je bila izredno burna ter je več njegovih članov glasovalo proti izključitvi omenjene trojice. Izključeni člani vodstva izključitve od strani posvetovalnega odbora ne priznavajo ter napovedujejo Ljotiču oster boj v samem pokretu. Dr. Gregorič ima razne očitke nasproti Ljotiču zaradi pisma, ki mu ga je bil ta pisal in iz katerega je razvidno, kako je Ljotič pošiljal člane vodstva na vse strani, n. pr. k Živkoviću, Baričeviću, Hodžeri in celo k Stojadinoviću, da bi poskušali pripraviti ugodna tla za sodelovanje z njimi.

7 dni zapora za človeško življenje

Maribor, 6. decembra.

Danes se je vršila pred okrožnim sodiščem razprava proti blapcu Francu Bračiču, ki je dne 5. avgusta do smrti povozil na vogalu Smoletove ulice in Ruske ceste raznašalca »Slovenskega doma« Jakob Saterlaja. O dogodku smo že včeraj obširneje poročali. Bračiča se je zagovarjal, da mu je na vozu odpovedala zavora ter so podivjani konji zdrveli po strmi cesti, da jih ni mogel ustaviti. Obsojen je bil na 7 dni zapora in na plačilo 3000 din pogrebni stroškov.

Izpred obrtnega sodišča

Po izstopu iz službe se uslužbenec lahko odpove plačilu za nadure

Pisali smo že, da pristojna uslužbenec za vsako naduro po 50% povišaja na plačo za normalno uro; temu zahtevku se uslužbenec med službo ali pred vstopom v službo sploh odpovedati ne more in če se je odpovedal, je tako odpoved neveljavna ter uslužbenec kljub temu lahko zahteva povišek; tako je obrtno sodišče že opetovano-krat razsodilo. Pač pa je tako odpoved veljavna, če jo uslužbenec poda potem, ko se je službeno razmerje pravilno razrešilo. Primer: Slavko, izučeni dekorativni slikar, je dobil mesto bilijeterja pri kinu podjetju; dogovorjeno je bilo 9 ur dela na dan in 1000 din plače na mesec; ko se je kino renoviral, je napravil tudi nekaj slikarskih del, posebno je risal tudi reklamne plakate; za to delo mu je šef obljubil posebno nagrado. Zadeva je šla v red, Slavko je dobival mesečno po 1000 din. Po preteku 8 mesecev pa je Slavko sam odpovedal službo za en mesec; v odpovednem pismu se šefu zahvaljuje za naklonjenost in poduk, ki mu je bil v marsikateri stvari neprecenljiv. (Vsi nameščenci morajo biti tako ugodnem podjetju za skoro očetovsko vzgojo in skrb, katere je bil tudi sam deležen, hvaležni.) Ko je mesec pretekel, je Slavko izstopil in dobil mesečno plačo, ne da bi bil kaj več zahteval. Šest tednov nato se je zgledil pri šefu ter zahteval obljubljeno nagrado za različna slikarska dela; šef mu je po daljsem razgovorjanju izplačal 1000 din, Slavko pa je pri tej priliki podpisal izjavo, da je prejel posebno nagrado za vse delo, ki ga je izvršil, v znesku 1000 din, da je prejel vse plačano in nima ničesar več terjati.

Po preteku nadaljnjih 6 mesecev pa je Slavko tožil za plačilo nadur v znesku 11.000 din. Sodišče je tožbeni zahtevki zavrnilo; taka odpoved za plačilo nadur je veljavna, ker Slavko 6 tednov po izstopu iz službe ni bil več pod gospodarskim pritiskom službodajalca; razun tega pa bi bil Slavko lahko takrat, ko je zahteval posebno nagrado za slikanje, omenil tudi nadure; ker tega ni storil, sklepa sodišče; da se je vsem nadaljnjim zahtevkom odpovedal, oziroma bil prepričan, da mu sploh ni nič več pristojalo; kajti neverjetno je, da bi se gospodarsko šibki človek brez povoda odpovedal tako visoki vsoti. Prizivno sodišče je potrdilo to sodbo.

KINO
SLOGA

Ni še bilo filma v Ljubljani, ki bi ne vzbudil toliko zanimanja, kakor ta čudovito lepi, prekrasni film

„PATER VOJTEH“

Uprava je radi tega podaljšala predvajanje tega filma še za nekaj dni!
Telefon 27-30 Videti ga mora vsa Ljubljana!

Rezervirajte si vstopnice že v predprodaji

2000 Prekmurcev čaka v Mariboru dva dni na razkuženje

Maribor, 6. decembra.

Pred nekaj dnevi so pričeli prihajati v domovino transporti prekmurških delavcev iz Nemčije, včeraj pa so se začeli vračati Prekmurci iz Francije. Dočim imajo oni, ki prihajajo iz Nemčije, prav malo sitnosti pri prehodu čez mejo, se vrši s povratniki iz Francije prav stroga procedura, ki je zaradi nepričakovane navale in zaradi nepravilnosti zelo zamudna in za prizadete delavce združena z velikimi sitnostmi. Vse povratnike iz Francije namreč v Mariboru

najstrožje razkužijo

to pa zaradi tega, ker vlada v Franciji živinska kuga, parkljevka in slinavka, ki je opustošila tam cele pokrajine. Naša država se boji, da se ta kuga ne bi zanesla v naše kraje ter so podvzete zaradi tega izredno stroge mere. Sezonski delavci prihajajo v Maribor v posebnih svojih vagonih, katerih ne smejo na kolodvoru ostaviti, dokler jim ne razkužijo obleke, v kateri se nahajajo. Čevlje in roke jim operejo v sublimatni raztopini, obleko pa skrtajo s krtaco, ki je namočena v sublimat. Šele potem smejo stopiti na naša tla, pa še tudi sedaj niso prosti. Vodi jih v bolnišnico, kjer se morajo okopati, medtem pa jim razkužijo vse predmete in obleko, ki so jo prinesli s seboj. Če bi šla stvar naglo izpod rok, bi bilo v rodu. Zdi se pa, da

organizacija razkuževanja ni dobro izvedena

ker čaka v Mariboru sedaj dvestvo Prekmurcev čez dva dni, da pridejo na vrsto. V bolnišnici gre razkuževanje počasi naprej, prav tako tudi na kolodvoru in ljudje, ki komaj čakajo, da se vrnejo na svoje domove, so prisiljeni, da ves dan čakajo v svojih vagonih in tam tudi prenočujejo. Ker bodo sedaj prihajali ti transporti vsak dan, bi bilo na vsak način treba organizirati razkuževanje na primeren način, da bi se posel izvršil naglo ter se ljudje, ki so izmučeni od

Velik uspeh filma „Pater Vo teh“

Ljubljana, 7. decembra.

Uprava kina »Sloga« je dobro pogodila, ko je postavila na spored izredno kvalitetno delo češke filmske produkcije, Mac Frichevega »Pater Vojtech«. Teden dni že mineva in še vedno hite z vseh strani, tudi s podeželja, ljubitelji dobre umetnosti. Nevsakdanja snov, lepa obdelava, sijajni prirodnostni posnetki, izborna režija, zavidanja vredna igra glavnih dveh akterjev, vzpodbuden razplet dejanja — vse to so stvari, ki vedno znova privabljajo nove množice. Delo je dokaz, da se začenja slovenska filmska produkcija naglo postavljati z rano k rami produktom svetovnih filmskih podjetij. Ni več daleč čas, ko bodo slovenski narod tudi v filmu dosegli tisto svetovno, vodilno stopnjo, ki jo že zavzemajo na ostalih kulturnih področjih, tako postavimo v glasbi, v literaturi in drugod.

Kakor smo zvedeli, se je uprava kina »Sloga« odločila, da bo pustila film na programu še nekaj dni, da na ta način omogoči ogled tudi zamudnikom in skeptikom, ki zavihajo nos, kadar na slikah zagledajo — talar. Pa tudi vsi tisti, ki se zaradi časa ali zaradi drugih višjih sil dela doslej niso mogli ogledati, bodo našli priliko, da se bodo napotili v kino »Sloga«. V današnji atmosferi, ki je prežeta z materialističnim duhom, s predsodki proti duhovskemu stanu, z ironiziranjem ljudi, ki v tem kaosu še vedno zaslišijo v sebi poziv k idealnemu, čeprav nevhvaležnemu delu, bo marsikak obiskovalec tega filma lahko začutil v sebi rahlo simpatijo do odpovedi in obžalovanja za zmago duha nad telesom — ter korigiral prejšnje, zmotno ali kričevno naziranje. Velika pozitivna stran filma »Pater Vojtech« je predvsem v tem, da na nevsiljiv način prepričuje gledalce o absolutni in nepremakljivi vrednosti moralnih načel ter čula dolžnosti in odgovornosti.

Belgrad, 7. decembra. V Prištini so oblasti prijele pravega morileca poslanca Bogdana Milinčiča, ki je bil ubit lani. Kmalu po umoru so oblasti prijele neke osumljence, ki so morali pred sodišče. Prvostopno sodišče je glavnega osumljenca obsodilo na dosmrtno ječo, vendar pa je kasalsko sodišče to obsodbo razveljavilo in glavnega osumljenca oprostilo. V nedeljo pa se je v pijanosti izdal za pravega morileca poslanca Milinčiča neki Stanislav Seljanin iz vasi Devet Jugovičev. Mož se je v pijanosti z dejanjem še bahal. Ko se je streznil, se je šele zavedel, da je bilo njegovo govorjenje med vinskimi bratci v gostilni zani usodno, kajti že so prišli ponj orožniki in ga odpeljali v zapor. Pri zasliševanju je svoje dejanje priznal.

deležan, hvaležni.) Ko je mesec pretekel, je Slavko izstopil in dobil mesečno plačo, ne da bi bil kaj več zahteval. Šest tednov nato se je zgledil pri šefu ter zahteval obljubljeno nagrado za različna slikarska dela; šef mu je po daljsem razgovorjanju izplačal 1000 din, Slavko pa je pri tej priliki podpisal izjavo, da je prejel posebno nagrado za vse delo, ki ga je izvršil, v znesku 1000 din, da je prejel vse plačano in nima ničesar več terjati.

Po preteku nadaljnjih 6 mesecev pa je Slavko tožil za plačilo nadur v znesku 11.000 din. Sodišče je tožbeni zahtevki zavrnilo; taka odpoved za plačilo nadur je veljavna, ker Slavko 6 tednov po izstopu iz službe ni bil več pod gospodarskim pritiskom službodajalca; razun tega pa bi bil Slavko lahko takrat, ko je zahteval posebno nagrado za slikanje, omenil tudi nadure; ker tega ni storil, sklepa sodišče; da se je vsem nadaljnjim zahtevkom odpovedal, oziroma bil prepričan, da mu sploh ni nič več pristojalo; kajti neverjetno je, da bi se gospodarsko šibki človek brez povoda odpovedal tako visoki vsoti. Prizivno sodišče je potrdilo to sodbo.

naše oblasti tamkaj sploh niso brigale

naše oblasti tamkaj zanje sploh niso brigale. V Franciji je bilo letos veliko sezonskih delavcev iz Poljske in Češkoslovaške, za katere so njihovo konzularne oblasti vzorno skrbale ter so strogo pazile, da francoski podjetniki niso kršili kolektivnih pogodb ter so delavci dobili vse to, kar se jim je obljubljalo. Za naše ljudi pa ni skrbela živa duša, prepuščeni so bili, nevešči jezika, na milost in nemilost tamošnjem gospodarstvu, da so jih ti po mili volji izkoriščali. Priirgovali so jim zaslužek, delati so morali preko pogojenege časa ter jih silili k najtežjemu delu. Po vrhu vsega pa je bil letos

Zaslužek skrajno slab

Na dan so dobivali 20 do 30 frankov, toda sami so morali skrbeti za hrano. Draginja pa je sedaj v Franciji strahovita — kilogram mesa stane 15 frankov, kruh je drag in tako so morali stradati, da so si lahko vsaj nekaj frankov na dan prihranili. Ko pa sedaj te franke zamenjajajo, vidijo, da dobijo skoraj prav toliko dinarjev, kolikor so imeli frankov. Od zgodnje pomladi do pozne jeseni so garali ko črna živina, pa jim sedaj ostaja jedva nekaj sto dinarjev zaslužka, s katerimi se doma ne bodo mogli dosti pomagati. Pa še od tega bodo morali sedaj dohrsen del v Mariboru zapraviti, če bo šla procedura z razkuževanjem tako počasi naprej.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Po stanju danes ob 7 zjutraj

Kra	Barometer sto stanje	Temperatura na mrazu	Temperatura v senci	Relativna vlaga	Velikost oblakov	Veter (smer, jakost)	Pada- vine
Ljubljana	753.9	-0.5	2.8	96	10	E ₁	8.5 sneg
Maribor	—	—	—	—	—	—	—
Zagreb	747.6	3.0	4.0	90	10	E ₂	4.0 sneg in dož
Belgrad	747.8	3.0	11.0	90	5	SE ₂	—
Sarajevo	747.4	-1.0	10.0	95	10	O	—
Skopje	—	—	—	—	—	—	—
Split	—	—	—	—	—	—	—
Kumbar	—	—	—	—	—	—	—
Rab	—	—	—	—	—	—	—

Vremenska napoved: Oblačno, nestanovitno, nekoliko hladnejše vreme.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od večera do danes: Večera je ves dan prevladovalo oblačno vreme. Snežilo je iz noči do 9, 9.40—11.10 in popoldne od 15 v noč v presledkih. Zvečer je rosil dež. Barometer se dviga.

Ljubljana danes

Koledar

Torek, 7. decembra: Ambrozij.

Sreda, 8. decembra: Brezmadežna.

Nočno službo imajo lekarne: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

SILOGA

Eden izmed najlepših čehoslovških filmov

Paater Vojteh

V glavnih vlogah: Rolf Wauka, Jirina Stepničkova, I. A. Strana, Jaroslav Marvan

MATICA

Premiera!

Borba za znanost in ljubezen v prekrasnem in napetem velofilmu

Luč v megli

Jutri dopoldne ob 10.30 uri izredna predstava po znižanih cenah

UNION

Premiera filma iz časa Fridriha Velikega

Ples na dvoru

(Das schöne Fräulein Sel ragg) v glavni vlogi Haasi Knoteck

PREDSTAVE OB DELAVNIH OBTOB. 19. IN 21. UR. NED. IN PRAZNI. 15. 17. 19. IN 21. UR.

Jugoslovansko-čehoslovška liga v Ljubljani zabija na zanimivo predavanje, ki ga preradi danes ob 20 v mali dvorani ljubljanske Filharmonije. Predava dr. Fr. Mesesnel od številnih prekrasnih slikah o temi »Brata Šubica in češka umetnost«. Vstop prost.

Vodstvo v razstavi bratov Šubicev bo v sredo, 8. decembra ob 11: vodi g. dr. Rajko Ložar.

Kolesarska podzveza. Redna seja u. o. bo v sredo, 8. decembra ob 16 v posebni sobi kavarne Vospernik, Stari trg.

Pevski zbor Glasbene Matice ima drevi ob 20. uri važno vajo vsakega mešanega zbora. Zadržani naj sprost svoje odstopnosti odzboru.

Izredna pianistični koncerti bodo imeli priliko slišati na koncertu v petek, dne 10. decembra v mali filharmonični dvorani. Ta večer nastopi ob 20. uri mlada belgradska pianistka Nada Brankovičeva. O njej naj nam bo dovoljeno navesti samo par izveščkov iz ocen. Znameniti kritik Artur Grubenstein pravi: »Neobičajen talent, ki ima pred seboj veliko božanstvo.« »Beogradske Vreme« pravi: »Absoluten glasbeni talent, njen spomin in njena sila je neobčajna za njena leta.« Dunajski Echo piše, da je dobila prvo nagrado in v velikim uspehom izvajala skladbe, ki so bile določene za tekmovalce v njenem razredu. Zopet drugi kritik pravi, da je Nada Brankovičeva priletela k prvemu klavirskemu talentom in da je dobila po dunajskem festivalu takoj poziv za Mozartov festival v Salzburgu itd. Izjavlja, da celo vrsto koncertnih skladb, zato zabino predstavi tudi starše in mladino na klavirski večer, ki bo v petek, dne 10. t. m. ob 20. uri v mali filharmonični dvorani. — Predprodaja vstopne v knjižarni Glasbene Matice.

Nada Brankovič, to ime gre od ust do ust po vsakem njenem koncertu. Mlada je, stara je komaj 18 let, a s čudovito tehniko obvlada klavir. Posledica njenih uspehov na koncertnem odru je bila, da je dobila na Dunaju prvo nagrado pri tekmovalcu mladih pianistov. Prvič bo nastopila v Ljubljani v petek, dne 10. t. m. v mali Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopne v knjižarni Glasbene Matice.

Prosvetno društvo Trnovo proslavi praznik Brezmadežne, 8. decembra, ob 6 zjutraj s skupno sv. mašo in obhajilom članov Prosvete, Fantovskega odseka in Dekliškega odseka. Po sv. maši ob pol 8 bo v društvenem domu skupni sestanek vsega članstva, na katerem bo imel govor gosp. župnik Janko Cegnar. — Zvečer ob pol 8 se proslava nadaljuje z akademijo na čast Brezmadežni. Na sporedu bodo pevske točke, recitacije, deklaracije, govor g. Lampiča in dva dramska prizora. Vabilno vse člane, da se proslave udeležijo polnoštevno. — Odbor.

Vabilo javnosti. Danes, 6. decembra, je prva obletnica smrti skladatelja Emila Adamiča. — Učiteljski pevski zbor v Ljubljani, kateremu je bil pokojnik predsednik, se bo danes ob 16 poklonil na njegovem grobu pri Sv. Križu. Vabilo vseh pokojnikov prijateljev in pevskega društva, da se udeležijo te počastitve. — Odbor.

Prosvetno društvo Sv. Krištof: V četrtek, dne 9. decembra 1937 bo v dvorani Prosvetnega društva predavanje. Govoril bo direktor Dolenc I. o Moštarju in njegovi okolici. Vsi pridimo!

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20.

Torek, 7. decembra: »Šinkovik. Red B. Sreda, 8. decembra: »Firma«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Četrtek, 9. decembra: »Julij Cezar. Red A. Petek, 10. decembra: Zaprtlo.

V četrtek, 9. decembra, se igra Shakespearjeva tragedija »Julij Cezar« za red A. S to predstavo bo odigrana ta igra za vse abonmaje; ker jo v doglednem času najbrže ne bo na repertoarju, opozarjamo vse, ki se zanimajo za to predstavo, da si jo ogledajo ob tej priliki.

Opera. — Začetek ob 20.

Torek, 7. decembra: »Seviljski brivci. Red Sreda.

Sreda, 8. decembra: »Pri treh mladenkah«. Izven. Izredno znižane cene od 24 din navzdol. — Gostuje ga. Marica Brumen-Lubejeva.

Prodaja vežbališča ni odobrena

Ljubljana, 7. decembra.

Kakor smo že obširneje poročali, je bila sklenjena in podpisana v začetku novembra kupna pogodba glede prodaje nekdanjega velikega vojaškega vežbališča pri D. M. v Polju vojaškemu erarju. Poslednici tega več tisoč kv. metrov obsegaajočega kompleksa sta lastnici fužinskega gradu Mery Paumgarten in grofica Josipina Wenckheim na Dunaju. Kupnina je bila določena na 8.342.500 din. Pogodba pa je bila sklenjena z zastopniki državnega zaklada v Ljubljani pod pogojem, da to pogodbo odobri finančno odnosno vojno ministrstvo. Uveden je bil pospešen postopek za odobritev pogodbe. Kakor izvezo iz verodostojnega vira, ni bila ta pogodba v Belgradu odobrena. S tem je kupčija padla v vodo.

Banska uprava se tudi zanima za večji kompleks fužinskega gradu ob umobolnici na Studencu. Ta kompleks bi banska uprava rada uporabila za razširjenje že itak pretesnega zavoda. Dogovori za nakup pa nikakor ne morejo napredovati, ker so fužinski lastniki prav trdovratni. Banska uprava bi bila pripravljena za dotični kompleks plačati okoli 3 milijone din.

Bernekerjevo zavetišče

V splošnem so bile novembra kupčije z zemljišči in hišami prav živahne. Omenili smo že, da je bil prodan v mestu nasproti mestne elektrarne večji kompleks, na katerem je stala šupa, kjer je imel svoje zavetišče in zaklonišče kipar France Berneker, med umetniki res pravi bohem, ki ga je I. Cankar v »Tujcih« tako povečal kot trpečega umetnika. Iz šupe, kjer je naš France dostikrat zmrzoval, se je Berneker preselil v temnačno klet Narodnega doma. Tudi tu je preživel daljšo dobo. Povsod si je kupal sam.

Male vile ob Savi

Prav živahen je nakup malih parcel okoli Medvoda, dalje okoli Pirnič in sploh ob Savi, kjer je politično izredno zdrav, viloletnih žarkov prenasajen zrak. Tam kupujejo male parcele celo Belgradjani. Tako so se jim priljubili ti kraji ob Savi, ki leže v zatišju, pa so blizu sumnega in valovčevega mesnega življenja. Do 25 Ljubljancanov je že tam pokupilo male

Minister dr. Miletič v Celju

Celje, 6. decembra.

Danes ob 10.09 se je pripeljal z osebnim vlakom iz Ljubljane, kateremu je bil priključen salonski voz, minister za telesno vzgojo g. dr. Vekoslav Miletič. V spremstvu g. ministra sta bila še njegovega kabineta g. Dominis, šef odseka v ministrstvu prof. Ulag in g. Lenart, uradnik banske uprave, doma iz Celja. G. ministra so pozdravili na kolodvoru okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec, mestni župan g. Al. Mihelič, policijski predsojnik g. Törner, magistratni direktor g. Šubic, podžupan g. Stermecki, podpolkovnik g. Krasnik ter zastopniki društev. Minister dr. Miletič se je z županom g. Miheličem odpeljal na mestno poglavarstvo, kjer mu je bil predložen načrt za zgraditev novega stadiona v Celju. G. minister je izrazil posebno veselje, da je to delo prevzela mestna občina, da bo ta stadion, stadion vseh celjskih telovadnih in športnih društev. Obljubil je, da se bodo dala za zgraditev stadionov v Sloveniji brezobrestna posojila. Ob 11 dopoldne je bila v posvetovalnici na mestnem poglavarstvu kratka konferenca, katere so se udeležili odlični predstavniki upravnih in vojaške oblasti ter drugih korporacij. V imenu mestne občine celjske, športnih in telovadnih ter drugih društev je g. ministra pozdravil mestni župan g. Alojzij Mihelič, ki mu je izrekel prisrčno dobrodošlico. G. minister se je zahvalil za ljubezniv sprejem in želel, da se sporazumno in bratško porazgovori z vsemi. Želel je, da vsak zastopnik zaupno pove težkoče svojega društva, da mu bo po možnosti tudi finančno pomagalo. Starešina gasilske župe g. Goligranc se je zahvalil g. ministru za podporo, ki jo je naklonil minister vojske in mornarice gasilski organizaciji. Predsednik SK Jugoslavije g. dr. Podpečan je obrazložil g. ministru težave članov, posebno laikoatletov, ki so pokazali letos s svojo požrtvovalnostjo lepe uspehe in napredek, ki pa še nimajo lastnega prostora, kjer bi se vadili in ki uživajo le gostoljubje privrtnikov in mestne občine. V imenu Strelske družine je pozdravil g. ministra g. Wagner in prosil podpore za zgraditev strelšča, kamor prihaja vsako leto veliko število članov Strelskih druščin iz 6. okrajev. Poveljnik mesta gosp. polkovnik Nečak je prosil g. ministra, da bi podprl prošnjo, ki je bila poslana v Belgrad, da bi Celje čim prej dobilo vojaško godbo, ki je za Celje vsakakor potrebna in bi vojaštvo z večjim veseljem sodelovalo pri narodnih manifestacijah. G. minister se je enkrat zahvalil vsem navzočim in je obljubil, da bo podpral zasebne iniciative slovenskih športnikov. Želi pa, da naj šport vzgaja ljudi ne samo telesno, temveč tudi moralno, da se ob okrepitvi telesa krepi tudi duha. Športna društva v Sloveniji naj bi postala vez bratstva in edinstva vseh. Med športnimi organizacijami naj vlada duh sloge, vzajemnosti in bratstva.

V posebni avdiciji so bili sprejeti pri g. ministru zastopniki podzveze Fantovskih odsekov, ki so izročili g. ministru album s slikami s celjskega tabora. G. minister je bil skromnega daru zelo vesel. Nato je g. minister osebno obiskal svojega profesorja vladnega svetnika g. Lileka, ki ga je učil 4 leta v Zadru. Pri njem se je zamudil 20 min., kjer se je v prijateljskem razgovoru spominjal dijaških let v Zadru.

Mestni župan g. Al. Mihelič je priredil g. ministru v salonu hotela Evrope kosilo. ob 3 pa se je g. minister odpeljal z brzovlakom v Maribor. G. ministra je spremljal v Maribor višji magistr. uradnik g. Kramberger, ki je prišel g. ministru naproti v Celje.

... in v Mariboru

Maribor, 6. dec.

Danes popoldne je prispel v Maribor z brzim vlakom iz Celja minister za telesno vzgojo dr. Miletič. V njegovem spremstvu so se nahajali tudi še njegovega kabineta Dominis, šef strokovnega odseka prof. Ulag in referent za telesno vzgojo pri banski upravi v Ljubljani Lenart. Na kolodvoru so ga sprejeli mestni župan dr. Juvan, oba okrajna glavarja dr. Popovič in dr. Šiška, predstojniki mestne policije dr. Trstenjak, poslanec dr. Vebler, vodja obmejne policije Krajnovič in predstavniki športnih organizacij. G. minister je ob 17.30 sprejel v mestni posvetovalnici predstavnike mariborskih športnih organizacij. Ravnatelj v p. dr. Josip Tominešek je v imenu vseh organizacij prečital spomnico, v kateri izražajo mariborska športna društva svoje težnje in želje. Zvečer je priredil mestni župan v hotelu Orel slavnostno večerjo, katere so se poleg ministra in zastopnikov mariborske javnosti

parcele ob Savi za ceno od 1000 din naprej. Dobi pa se svet še ceneje za mal kosček, kdor si tam želi postaviti le kopalno kabino. Drugi pa si poleg letne hišice napravljajo prijetne vrtove za cvetje in zelenjavo. Okoli Medvoda pa bodo zrasle tudi nove tovarne.

Razne večje kupčije

V zadnjem času so bile zaznamovane tudi večje zemljiške in hišne prodaje. Služitelj na glav. carinarnici v Ljubljani Alojzij Okorn in šivilja Mici Kikelj, iz St. Jurja pri Grosupljem sta kupila od posestnika Janeza Jeraja iz Dobruš pri Cerkljah zemljišče vl. št. 881 k. o. Stozice za 65.000 din. — Veletrgovci z vinom na Laverici Ivan Ogrin je kupil od vdove drž. uradnika Pavle Tumove, stanujoče na Rudniku, prej na Belju, parc. št. 449/6 k. o. Lanišče v izmeri 5476 kv. metrov za 20.000 din. — Posestnica v Medvodah Josipina Jamnik roj. Jare je prodala Anici Pollakovi, stanujoči v Ljubljani in Franki Pogačnikovi, polkovnikovi soprogi v Belgradu 1/6 raznih zemljišč v k. o. Preska, Medvode in Zgor. raznih Pirniče za 80.000 din. Velik del prvotnih zemljišč pa je že poprej od nje kupila tekstilna industrijska družba Medi-Miklave Ljubljana-Vič, da tam zgradi svojo tovarno. Družba razpolaga z delniško glavnico 555.000 din. — Čevlarski pomočnik Alojzij Tome je prodal Jovanu Vinku, cerkovniku v Bošanju hišo št. 29 na Vrhovcih pri Viču za 55.800 din. — Zasebnik Alojzij Gorjanc, Ljubljana, Einspielerjeva ulica 21 je prodal zasebnici Heleni Cosenji, stanujoči v Smolevo ulici št. 13 parc. št. 457/8 k. o. Petersko predmestje I. del v izmeri 362 kv. metrov za 44.526 din.

Izseljski teden so v nedeljo zaključili v Zagrebu. Razstava, ki so jo priredili v tem tednu, je imela namen seznaniti naše ljudi z življenjem, delom in kulturnim udejstvom naših izseljencev v vseh delih sveta. Razstavo so med drugim obiskali hvarski škof Mihajlo Pušić, zastopnik Rafaelove družbe, iz Ljubljane pa dr. Izidor Cankar, naš poslanik v Buenos Airesu. Razstavljene predmete so po zaključku razstave prenesli v poseben izseljski muzej.

Podaljšanje žel. legitimacij vpokojencev

Ljubljana, 6. dec.

Dravska finančna direkcija razglasa:

Vsi državni vpokojenci(ke), ki so zase in za svoje rodbinske člane v l. 1937 dobili od dravske finančne direkcije železniške legitimacije modre barve, izstavljene za leto 1937, naj jih zaradi podaljšanja njih veljavnosti za prihodnje leto predložijo tej direkciji takoj v začetku leta 1938.

Vsaki legitimaciji je treba priložiti železniško znamko za 2 din, ki se kupi pri blagajni železniške postaje. Znamke pa ne sme nihče sam nalepiti v legitimaciji. Predložene posužne znamke ali koke bo direkcija vpokojencem vračala, ker jih ne more uporabiti. Razen železn. znamke se mora predložiti tudi kupon (odrezek) čekovne nakaznice, po kateri je vpokojenec prejel pokojnino za zadnji mesec. Brez tega dokazila se veljavnost legitimacije ne bo podaljšala, ker se sicer ne more ugotoviti istovestnost prosila. Prav tako mora poslati kupon čekovne nakaznice, kdor prosi za novo železniško legitimacijo.

Do konca oktobra 1937 naročene železniške legitimacije za leto 1938 se bodo vpokojencem na deželi razposlale po pošti. Po prejemu nove legitimacije mora vsakdo vrniti finančni direkciji svojo staro železniško legitimacijo sive barve, ki jo je treba izročiti direkciji državnih železnic. Svoje slike smejo vpokojenci iz starih legitimacij odstraniti.

Vpokojenci, ki stanujejo v Ljubljani, naj pridejo po železniške legitimacije za leto 1938 osebno, in sicer v tem-le vrstnem redu:

Od črke A do Č dne 9, D do J dne 10, K do L dne 11, M do P dne 15, R do S dne 14, in S do Z dne 15. decembra. — Če bi kdo legitimacije ne dvignil ob določenem roku, jo bo dobil dne 16. decembra. Tisti pa, ki so legitimacije naročili po t. novembra t. l., jih bodo dobili po božičnih praznikih. Zaradi ugotovitve istovestnosti je treba prinesiti s seboj kupon čekovne nakaznice za mesec december 1937 in hkratu izročiti staro železniško legitimacijo sive barve.

Celjske novice

c Marijanska akademija. Marijina kongregacija priredi na praznik Brezmadežne, 8. decembra ob 4 popoldne v mestnem gledališču marijansko akademijo z zelo pestrim sporedom. Nastopil bo orkester, v katerem igrajo večinoma samo dijaki Marijine kongregacije. Vstopnice se dobe v predprodaji v Sloimskovi tiskovni zadrugi.

c Kongregacije, članice Dekliškega krožka! Na praznik Brezmadežne se zberemo ob 8 zjutraj v kapelici pri č. šolskih sestrah k sveti maši in k skupnemu sv. obhajilu.

c Danes ob pol 8 zvečer je v Domu kratek sestanek Fantovskega odseka, nato posvetitev Brezmadežni v Mar. cerkvi z blagoslovom. Vabiljen!

c Smrtna nesreča. V Zabukovcih se je smrtno ponesrečil 28 letni rudar Čilenšek Jakob iz Megajnice pri Grizah. Zgrabila ga je transmisija in mu strla prsni koš. Nezvestnega so pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je tudi že umrl. Pridetum naše iskreno sožalje!

Pogreb vzorne katoliške žene

Včeraj smo na viškem pokopališču pokopali ob 4 popoldne go. Marijo Jelenčev, soprogo poštnega uradnika. Žalni sprevod, ki se je razvil od hiše žalosti v Rožni dolini proti pokopališču, je pokazal, kako priljubljena in splošno spoštovana je bila pokojnica. Svoje in vse žalujoče naj tolži zavest, da je blaga pokojnica odšla v večnost po zasluženju plačila za svoje vzorno katoliško življenje. Naj počiva v miru!

udeležili tudi predstavniki športnih društev. Na večerji je g. minister izjavil, da je s svojim informativnim potovanjem po Sloveniji izredno zadovoljen ter ga je visok nivo slovenskega športa presenetil. Poudaril je, da zasluži slovenski šport vso podporo. Vidi, da bo treba dati čim več denarnih sredstev tistim organizacijam, ki kažejo največ iniciativnosti, ne pa, da se podpirajo samo taka društva, ki se s svojim delom niso mogla v narodu zakoreniniti. G. minister si bo jutri ogledal športne naprave v Mariboru, popoldne pa bo odpotoval.

Od tu in tam

V Belgrad je včeraj prispela skupina tehničnih strokovnjakov, članov italijanske gospodarske delegacije, ki bo na konferenci z zastopniki naše Narodne banke reševala razna vprašanja, ki se tičejo likvidacije italijansko-jugoslovanskega klirirga ter ureditve plačevanja za stare in nove terjatve, ki jih imajo naši dobavitelji do italijanskih. Ostali del italijanske delegacije pa bo prispel v Belgrad šele 13. t. m.

Zborovanje nemško-slovenskega »Kulturbunda«, ki je bilo v nedeljo v Novem Sadu, je poteklo kolikor toliko v miru. Obe strni struji sta se zedinili na skupen program, ki ga bodo izdelali. To bo poleg programa dela za vsa nemška kulturna društva ter bodo v njem obrazložena gledanja naših Nemcev na vse probleme, ki zadevajo državo in vse narode.

Nova Glavna združena zveza, ki so jo bili 3. decembra v Belgradu ustanovile nekatere združene zveze, ki doslej niso bile članice Glavne združene zveze, je izvolila za svojega predsednika notranjega ministra dr. Antona Korosca, za podpredsednika pa socialnega ministra Dragišo Cvetkoviča. Zanimivo je bilo, da so predlagali in izvolili za predsednika vprav dr. Korosca, čeprav je on predsednik Združene zveze iz Ljubljane, ki pa ni sodelovala pri ustanavljanju te nove združene zveze. Da se je rodila še nova Glavna združena zveza, pa tiči razlog v tem, da novi združni zakon predpisuje za vse združne organizacije skupno Glavno združeno zvezo. Člani stare GZZ so se postavili na stališče, da naj se podaljša življenje GZZ le s to spremembo, da se pravila stare GZZ spremenijo v toliko, kolikor to zahteva novi združni zakon. Opozicionci pa so si tolmačili Združni zakon tako, da je treba Glavno združeno zvezo povsem nanovo ustanoviti. Iz tega svojega tolmačenja zakona se je 3. decembra rodila nova Glavna združena zveza, ki si je postavila na čelo istolako dr. Korosca. Stvar pa se je v mnogočem razčistila, ko sta notranji minister dr. Korosec in socialni minister Dragiša Cvetkovič poslala novoustanovljeni zvezi poslano pismo, v katerem odklanjata čast, ki so jima ju bili naklonili iniciatorji nove GZZ. Stanje moči je sledeče: stara GZZ ima včlanjenih 18 združnih zvez, ki imajo skupaj včlanjenih 7000 združ, dočim ima nova GZZ, pri kateri dr. Korosec in Dragiša Cvetkovič nista marala sprejeti odborniških mest, včlanjenih 14 zvez z 3600 včlanjenimi združenji.

Finančni odbor Narodne skupščine pretresa že četrti dan osnutke proračuna za prihodnje proračunsko leto. Včeraj se je oglasil k besedi Voja Lazič in kritiziral proračun, češ da premočno obremenjuje kmečki stan. Predlagal je, naj bi se znižale trošarine in druge dajatve, posebno na predmete, ki jih kmet vsak dan rabi pri svojem delu. Obenem je kritiziral delo Privilegirane izvozne družbe. Poslanec dr. Perić je povabil finančnega ministra in vlado, da sta predložita jasno sestavljen proračun, obenem pa priložila točen obračun za preteklo proračunsko leto. Potem kritizira postavke, na koncu pa izjavi, da bo iz političnih razlogov glasoval proti proračunu. Pred zaključkom večerajšnje sejanja je predsednik Rajković prosil poslance, člane finančnega odbora, naj bi z delom kar se da pohiteli, da bi mogel finančni odbor ustreči tistim v skupščini, ki so izrazili željo, da bi plenum skupščine dobil proračun v razpravo že v začetku februarja in ne koncem tega meseca, kakor se je običajno dogajalo.

Prihodnje nedeljo bodo slovesno odprli novozgrajeno železniško progo Varaždin-Koprivnica. Slovesnost bo prisostvoval prometni minister dr. Mehmed Spaho in njegov pomočnik inž. Matko Schneller s predstojniki zagreb. direkcije. S tem dnem bodo začeli voziti številni vlaki, kolikor jih bo potem vozilo vse leto. Spočetka bodo vlaki vozili s povprečno hitrostjo 40 km na uro, nekaj dni kasneje pa bodo vozili že s 70 km.

V dveh bosanskih občinah so bile v nedeljo obiščene volitve. V Bosanski Dubici je bila postavljena le lista JRZ, ki je dobila od 1324 vpisanih volivcev 794 glasov. Druge volitve pa so bile v Pounjski, kjer so volilci postavili dve listi. Zmagala je lista Združene opozicije, ki je dobila 508 glasov, lista JNS pa je dobila le 208 glasov.

Združena opozicija, odnosno njeni seti, so včeraj imeli v Belgradu dve seji, katerih sta se udeležila tudi zastopnik dr. Mačka dr. Jure Šutej in Večeslav Vilder. Za danes dopoldne pa je sklicana ponovna seja v stanovanje Miše Trifunoviča, ki se je bil vrnil iz Knjaževca in prinesel s seboj predloga starega Ace Stanojeviča. Zvečer pa bo sta dr. Šutej in Vilder odpotovala spet nazaj v Zagreb, kjer bosta obvestila o rezultatih sejanja dr. Mačka.

Poštni minister Vojko Cvrkić je včeraj obiskal Zagreb in se porazgovoril s predstojniki tamkajšnjih poštних uradov. Zagrebčani so hoteli ministra prepričati, kako nujna je graditev nove hiše za kolodvorsko pošto. Minister je sprejel tudi častniške in jim dal izjavo o političnem položaju v državi, kakor tudi o načrtih, ki jih namerava izpeljati v svojem resoru.

Meseca novembra je bilo v vsej naši državi zavarovanih 717.674 delavcev, kakor stoji v statistiki Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Od teh zavarovancev je bilo 539.796 moških in 176.674 žensk. Napram oktobru je število zavarovanih delavcev padlo za majhno število, namreč za 4377. Če pa primerjamo število zaposlenih delavcev z istim mesecem lani, vidimo, da je bilo letos v vsej državi zaposlenih nekaj nad 65.000 delavcev več. Največje število novih delavcev so zaposlile tekstilna industrija, za njo strojna in lesna, nato gradbeni ter industrija zemlje in kanua. Manj delavcev pa so letos zaposlile industrija tobaka, industrija hranilnih snovi in pijač ter poljedelska industrija. Največ novih prijavlencev so zabeležili okrožni uradi v Belgradu (12.832 delavcev in delavk), Ljubljana (10.721) in Zagreb (10.207). Skupna zavarovana mezdja je letos znašala 420 milijonov dinarjev, dočim je lani ob istem času znašala le 358 mil. din.

80-letnico rojstva je praznoval znani hrvaški staroslovec in raziskovalec hrvaške pradednine p. Lujo Marun, častni predsednik Društva arheologov in čuvav prvega muzeja hrvaških zgodovinskih spomenikov v Kninu. Zagrebško časopisje se v obširnih člankih spominja tega zaslužnega znanstvenika, ki je vse svoje življenje posvetil raziskavanju hrvaške zgodovine in odkrivanju spomenikov, ki so dokaz samostojne stavbe hrvaške kulture in lepe preteklosti. P. Marun je napisal tudi mnogo znanstvenih razprav, ki jih je objavljval v domačih in tujih znanstvenih časopisih.

Naročajte Slovenski dom!

Kdo more biti še filmski igralec če so pa davki takšni

Filmski igralci prav za prav ne veljajo nikjer več za navadne ljudi, vendar pa imajo z njimi vsaj to skupnost, da morajo tudi plačevati davke. Pa še ne tako malo! Moški in ženski junaki s platna so skoraj neprestano v pravem bojem razpoloženju nasproti davčnim oblastem. Davkarija pa se seveda eklicije na jasna in stroga določila zakona in je pri pobiranju davkov tudi pri filmskih igralcih neizprosna. Niti najlepša filmska diva ali največji filmski junak sveta ne uživata v tem oziru nobenih privilegijev.

Filmski igralci skušajo pripravi davčne oblasti, da so preveč obremenjeni, s tem, da morajo že tako izdati ogromne vsote za razne obleke, ki jih rabijo pri raznih novih filmskih posnetkih, pri vožnjah z avtomobili in na drugih potovanjih ter podobno. Te davke ali z drugimi besedami, te velike denarne vsote, ki jih filmski igralci v ta namen porabijo, so nujne in spadajo tako rekoč v eksistenčni minimum in bi se kot takšne ne smele obdavčevati. Lüks, kakršnega si privoščijo drugi bogataši, res zasluži, da se spravi nanj tudi davkarija, toda avtomobilske vožnje in drugo, na videz res luksuzno početje filmskih igralcev, je čisto nekaj drugega, kar se gotovo ne sme imenovati luksuz, pač pa nekaj neobhodno potrebnega. Zanimivo je pismo, ki ga je poslal Adolf Menju davčni upravi. V tem svojem poročilu poudarja, da mora vsako leto plačati najmanj

1120 dolarjev za čiščenje oblek

Od te vsote ne bi smel plačati davkov, če naj velja za najboljši oblečenega moža na svetu! Davčna uprava Adolfu Menjuju dosedaj še ni odgovorila na njegovo pritožbo proti previsoki odmeri davka.

Filmski igralci morajo biti neprestano na daljših ali krajših potovanjih. Če kdo misli, da gre tu za kakšen luksuz, veseljačenje, ali celo za kakšno poročna potovanja, se zelo moti — tako se filmski igralci dalje pritožujejo. To so le sama tako imenovana poučna potovanja, ki bi morala biti tudi oproščena davka. John Barrymore n. pr. zahteva, da mu davkarija zniža davek na 2000 dolarjev, ki mu ga je predpisala za potovanje na Galapagos, kamor se je odpeljal z jacht. Neke filmske igralke, ki jo ljudje od sila radi hodijo gledat, kadar igra v kakšnem filmu, poleg drugega tudi zaradi njene lepote, piše:

»Zame je bila vožnja z ladjo na Južno morje neobhodno potrebna, če sem hotela v javnosti ohraniti svoj sloves, ki sem ga prej uživala.«

Pravijo, da se davčna uprava takoj spravi nad vsak nov avtomobil, ki si ga kupi ta ali oni film-

ski igralec. Tega pravi umetniki res ne morejo razumeti. Nov avtomobil spada vendar v isto vrsto, kakor kakšno poučno potovanje. Kako naj vendar filmski igralec obdrži svoj sloves, če si ne nabavi najmodernejšega avtomobila? Pa tu ne gre samo za to, da si obdrži sloves, pač pa se s tem načenja tudi vprašanje njegove eksistence. — Če nima vsega, kar je potrebno, potem je boljše, če kar pobaše svoje stvari in se oprime kakega drugega posla, čeprav ne bo tako donosen. Vsaj ne bo tako obdavčen.

Pa saj je vse to le v Ameriki in se povrh tuče le filmskih igralcev. Pri nas imamo sicer tudi takšne ljudi, ki se tako rekoč vse svoje življenje vozijo z avtomobilom, še več pa seveda takšnih, ki gledajo avtomobile bolj postrani. Oboje pa lahko vidiš tudi na davkariji, le da se nekateri ne pritožujejo mnogo, posebno tisti ne, ki bi bili k temu res upravičeni. Na vrsto pa pridejo seveda vsi, in sicer kdor je bolj ponižen in potrpežljiv, malo pozneje, pa zato tem bolj temeljito...

Nenavadna usoda cirkuških akrobatov

Pred nekaj tedni se je nevarno ponesrečil v najznamenitejšem pariškem cirkusu »kralj trapeza« Lalo Codona, zadnji član akrobatske družine, ki je s svojimi vrstolomnimi vajami povzročala začudenje množic že po vseh večjih mestih sveta.

Ker je drzne telovadce začela preganjati nerazumljiva kruta usoda, je Lalo sklenil v kratkem zapustiti cirkus za vedno. Ker pa se je še obotavljal, ga je sedaj usoda sama prisilila, da se umakne.

Bila sta namreč dva brata: Lalo in Alfredo s svojo spremljevalko Mio Alfredo, in ženo Lilian Leitzel. Nekoč so v Nemčiji delali neki cirkuški film, v katerem so bili glavni junaki Emil Jannings, W. Ward in Lya de Putti, ki pa niso bili sposobni izvajati cirkuških vrstolomnosti. Zato je filmska družba najela Codonovo skupino. V filmu pa pride do smrtni nesreče nekega akrobata. In odkar so igrali ono smrtno nevarno, jih je začela preganjati usoda, in to vse: glavne junake in njihove cirkuške zastopnike.

Najprej se je ustrelila v Berlinu Lya de Putti. Lilian Leitzel, ki je igrala njeno vlogo v cirkusu, se je kmalu zatem smrtno ponesrečila na trapezu v Kopenhagenu.

W. Ward je postal žrtev svojega zobozdravnika, ki je med delom nenadoma znozel in svojega bolnika preluknjal s krogli iz smokresa. Njegov

Pred nedavnim je na Angleškem umrl indijski čarovnik Linga Singh. Da se ne bi še kdo drug naučil njegovih čarovnij, je Singh odredil, da morajo 14 dni po njegovi smrti požgati vse one predmete, katerih se je pri »čaranju« posluževal. Slika kaže, kako požigajo te stvari v navzočnosti ženske kot notarja.

Washington naj dobi kip smehljajočega se Kristusa

V Washingtonu že dalj časa obstoji odbor za postavitve velikega Kristusovega kipa. Od časa do časa objavlja pisma, ki jih pošiljajo darovalci in v njih dajejo tudi svoje nasvete. V enem izmed pisem stoji: Tudi mene močno zanima borba med komunizmom in krščansko kulturo. Moj predlog je: Washington naj dobi kip »Luči sveta«, saj je tudi Amerika spoznala, da so duhovne sile najmanj tako močne kot materialne. Komunizem zelo greši, ker zametuje božje sile, ki že od začetka delujejo v svetu. Če bi le malo študiral zgodovino, bi moral spoznati omejenost svojega nauka. Komunizem me dolgočas. Dokler samemu ni treba nič dati, toliko časa vedno govori samo o delitvi dobrin. Cerkvi se ni nič bati. Skozi stoletja je ohranila svoje bogato življenje in ko človek odraste, zavedno ali nezavedno išče to življenje.

Rabimo zunanje znamenje »Luči sveta«. Saj je iz nje vzklila zapadna kultura, so se rodila dela kot Faust, Parsifal... Kaj pa Mihiel Angelo, Leonardo da Vinci, sv. Francišek Asiški, sv. Terezija iz Lisieux. Če vam kaj v veliki kampaniji za spomenik morem pomagati, sem pripravljen. Toda stavljam pogoj: kip mora predstavljati smehljajočega se Kristusa, čigar smehljaj hoče reči: Le bodi miren, ti človek, brez moči in miru, bodi miren, mir ti dajem jaz. Pridi k meni...

Krsti na Kitajskem

Število krstov odraslih ljudi na Kitajskem je takole naraščalo: 1931 — 49.000; 1932 — 57.000; 1933 — 69.000; 1934 — 82.000; 1935 — 96.000; 1936 — 106.000.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 7. decembra: 11 Solska ura: Kako se utrdim proti prehladu (g. dr. Franta Mis) — 12 V sobnem ritmu (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Vesel opoldanski koncert (Radijski orkester) — 14 Vreme, borza — 18 Vesele in poskočne igra Magistrov trio — 18.40 Človek z vida nacionalne misli (g. dr. Fr. Veber) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni tednik — 20 Zvoki z dežele (plošče) — 20.10 Vilko Baebler: Generalni predsednik, veseloigra. Sodelujejo člani rad. igr. družine in kvartet »Himnada«, vodi Ipi — 21.15 Koncert Radijskega orkestra — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Koncert lahke glasbe (Rad. orkester).

Drugi programi

Torek, 7. decembra: Belgrad: 20 Narodne pesmi, 20.30 Sinfonični koncert — Zagreb: 20.30 Koncert, 21.30 Lahka glasba, 22.20 Plesna glasba — Dunaj: 19.40 Plošče, 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 19.40 Lahka glasba, 22.45 Orkestralni koncert — Trst-Milan: 17.15 Glasba, 21 Plesna glasba — Rim-Bari: 20.30 Glasba, 23 Opera — Praga: 20.55 Igrkaz, 21.55 Plošče — Varšava: 20 Opera, 21 Sinfonični koncert, 22 Klavir, 22.30 Orkester — Berlin: 19.10 Poljska glasba, 20 Orkestralni koncert — Königsberg: 19.10 Glasba, 20 Pester program — Hamburg: 20.10 Plesna glasba — Bratislava: 19.10 Sinfonični koncert, 21.10 Komorna glasba — Köln: 19.10 Plesna glasba, 21 Pelje — Frankfurt: 19.10 Glasba, 21.15 Zabavna glasba — Stuttgart: 19.10 Glasba, 21 Koncert — Strasbourg: 21.30 Pester program.

»Kaj pravite, gospod doktor, koliko časa bi mogel še živeti?«

»Tega točno ne vem. Ampak takšnega romana, ki bi imel nadaljevanje, nikar več ne pišite.«

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

Sovražnikova konjenica je drvela bliže in bliže. Tedaj je jeknilo Vickersovo povelje: »Ogenj!«

Prav tisti trenutek sta zažrmela dva topova iz trdnjave, zaslislalo se je rezko prasketanje pušk.

Geoffrey je kričal nad vojaki: »Merite dobro! Stedite s strelivom!«

Glej! Prvi konji so se začeli gruditi na tla in so pokopavali konjenike pod seboj.

Nekateri izmed konjenikov so se zopet pobrali in začeli streljati, toda merili so previsoko.

Drugi so stali na tleh mrtvi, ranjeni...

Zdaj so začeli vsi konjeniki streljati. Ustavili so konje.

V Vickersovem oddelku ni bil zdaj še nihče ranjen.

Čez kratek trenutek je sovražnik zopet zbral pogum in planil naprej med divjim krikom in streljanjem.

Vojaki so bili sedaj, ko so videli sovražnika pred seboj, čisto mirni. Občutek, da stoje na visokem zidu in streljajo navzdol, jim je vzbujal v duši zavest, da so na varnem. Streljali so naglo in dobro.

Indijci so poskakali s konj in med besnim rjojenjem planili naprej. Toda niso prišli daleč: vojaki v trdnjavi so merili mirno in dobro.

Prvi napad na Chukoti je bil odbiti!

Sovražnik je obupal, da bi se naskok posrečil in se je začel umikati.

Prav ta trenutek je prenehalo tudi streljanje na drugih straneh in koncih trdnjave. Sovražnik se je vse povsod umikal.

Kakor po čudežu ni bil nihče Vickersovih ljudi ranjen. Tudi ni nihče padel.

Tisti mladi vojak, ki je stal poleg Vickersa, se je na glas

smejal in se vedel objestno kakor otrok, kateremu se je posrečila dobra šala:

»Dobro sem meril...! Videl sem, kako je tisti visoki Indijec na belem konju vrgel roke navzgor in strmoglavil s konja!«

Drugi vojaki so si brisali znoj s čela in mračno gledali predse. Niso poslušali, kaj govori mladič, saj so le predobro vedeli, da je to bil samo kratek prvi napad, za katerim jih bo prišlo še kdo ve koliko, dokler ne bodo čisto na koncu moči in ne bodo imeli več streliva.

»To je samo začetek!« je zamrmral eden vojakov in srdito pogledal veselega fanta.

Ta pa je vpil:

»Naj le pridejo, jim bomo že pokazali!«

Ta trenutek je jeknil še en strel. Fant je vzkliknil in se prevrnil z desk na tla.

Vickers je skočil do zida.

Kakih sto metrov od zida je ležal Indijec, skrit za padlim konjem in spet ustrelil. Krogla je zažvižgala Geoffreya mimo glave.

Vickers je sprožil.

Indijec pred obzidjem je planil pokoncu, vrzel puško od sebe in se zgrudil na tla.

Zatem je Vickers zdrvel po stopnicah do fanta, ki je padel z odra in zdaj nepremično ležal na tleh.

Bil je obrnjen v znak, iz ust mu je tekla kri. Z desnico se je krčevito stiskal za prsi.

Vickers je pokleknil zraven njega.

Fant ga v začetku ni videl. Potem pa, ko je okrenil glavo, ga je zagledal in zamrmral:

»Kaj je bilo z menoj?«